

04.07.2017

ОДЛУКА

На Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), по жалбата на Демократска унија за интеграција (ДУИ), за прилогот насловен „Alsat zbulon skenarin: Deputetët e VMRO-së orientojnë protestuesit për dhunën“ (Алсат го открива сценариото: Пратениците на ВМРО ги упатуваат на насилство лицата кои протестираат), објавен на youtube каналот на телевизија Алсат-М (www.alsat-m.tv).

ЖАЛБАТА Е ОСНОВАНА

Кодексот на новинарите е прекршен во членот 1.

Член 1

„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 12 мај 2017 година, Демократската унија за интеграција (ДУИ) поднесе жалба за текстот со наслов „Alsat zbulon skenarin: Deputetët e VMRO-së orientojnë protestuesit për dhunën“ (Алсат го открива сценариото: Пратениците на ВМРО ги упатуваат на насилство лицата кои протестираат), објавен на 10 мај 2017 година на youtube каналот на телевизија Алсат-М (www.alsat-m.tv).

Во жалбата се наведува дека објавениот прилог содржи навреда, лага, клевета и неетичко известување. Жалителот посочува дека наведениот медиум изнел неистини и оти треба да објави демант и извинување со идентичен простор, како и прилогот.

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со телевизијата Алсат-М и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од „Алсат-М“ не одговорија на наводите на жалителот.

Комисијата за жалби најде дека жалбата во однос на содржината на прилогот е **ОСНОВАНА**.

При своето одлучување Комисијата ги зеде предвид и:

Член 3 од Декларацијата на Комитетот на министри на Советот на Европа за слободата на политичка дебата во медиумите (872 состанок од 12.02.2004 година), во кој се вели дека политичките личности одлучиле да апелираат на довербата на јавноста и прифатиле да бидат предмет на јавна политичка дебата, а со тоа и предмет на надзор на јавноста и на потенцијално силна јавна критика по пат на медиумите, во поглед на начинот на кој ги извршувале или ги извршуваат своите функции.

Член 4 (Јавен надзор над функционери) од истата Декларација, во кој се вели дека функционерите мораат да го прифатат фактот дека, особено преку медиумите, се подложни на јавен надзор и критика во поглед на начинот на кој ја извршувале или извршуваат својата функција, онолку колку што е потребно за обезбедување транспарентност и одговорно вршење на нивните функции.

Пресудата на ЕСЧП Lingens v. Austria, 1986, § 42 каде Судот го наведе следново:

Границите на прифатлива критика се ... пошироки во однос на политичарите како такви отколку во однос на приватните лица. За разлика од приватните лица, политичарите неизбежно и свесно се изложуваат на остро испитување на секој нивни збор и дело, како од страна на новинарите, така и од страна на пошироката јавност и, според тоа, мора да покажат поголем степен на толеранција.

Пресудата на ЕСЧП Prager and Oberschlick v. Austria, 1995, § 38. каде Судот наведува дека "Новинарската слобода вклучува и можно искажување гледиште до степен на претерување, па дури и провокација" и дека сепак на медиумите им е дозволено, барем во некои контексти, да користат силни зборови кога известуваат.

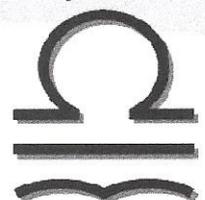
На седницата на 13.06.2017 година, Комисијата ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во наведениот прилог. Таа, најпрво, заклучи дека не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во него. Нејзината надлежност е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Членовите на Комисијата констатираа дека прилогот произлегува од јавниот интерес и, како таков, работата на политичарите, во случајов, на пратеникот Артан Груби, претставува легитимна новинарска цел. Во согласност со Декларацијата за слободата на политичката дебата во медиумите и Пресудата на ЕСЧП Lingens v. Austria, политичарите и јавните функционери прифатиле да бидат поставени под јавна критика за нивниот домен на работа и неизбежно и свесно се изложуваат на остро испитување на секој нивни збор и дело, како од страна на новинарите, така и од страна на пошироката јавност и, според тоа, мора да покажат поголем степен на толеранција.

Членовите на Комисијата најдоа дека во оспорениот прилог се испочитувани речиси сите новинарски стандарди, дека авторот опфатил неколку аналитички аспекти и обезбедил повеќе извори на информации, но дека сепак за да се добие комплетен информативен медиумски производ требало да обезбеди и став од другите страни засегнати од прилогот. Поради тоа, Комисијата најде дека е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите, во кој посебно се издвојуваат речениците:

„Дека нивна цел беа само пратениците на СДСМ, потврдуваат и бројните снимки кои циркулираат. Една од тие јасно прикажува како лицата кои протестираа го заобиколуваат пратеникот на ДУИ Артан Груби. Притоа, еден од лицата комуницира и се поздравува со Груби“.

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди и „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати од новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова

особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Мери Јордановска, Сефер Тахири, Теофил Блажевски, Гоце Герасимовски, Филип Ѓурчиновски и Беќим Ајдини.

Се обврзува телевизијата Алсат-М (www.alsat-m.tv), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

